SVENSK MUSIKTIDNING

N:r 14. | Redaktör och utgifvare: FRANS J. HUSS. Telefon: Brunkeberg 14 97. | NORDISKT MUSIKBLAD. Stockholm den 2 okt. 1907. | Expedition: Kammakaregatan 6. Pris: Helår 5 kr. Lösnummer 25 öre. Annonspris 20 öre pr petitrad. | 27:e Årg.

Tschaikowskys hem.

Ett besök i hans bostad nära Klinn.

Utom Ryssland finns väl ingen operascen, på hvilken Tschaikowskys operor, åtminstone under senare år, så ofta förekommit som Stockholms. Hans »Jolantha» har allt sedan första uppförandet här 1893, samma år den komponerades, allt emellanåt stått på k. teaterns spellista, »Eugen Onegin» (komp. 1879) har allt ifrån operans första uppförande å k. teatern stått på repertoaren. Nu förbereder man, som vi nämnt, hans i utlandet oftare än de förstnämnda operorna på senare tid gifna »Pique dame» — »Spaderdam» (komp. 1890) — till uppförande här på operascenen. Äfven tonsättarens orkester- och kammarmusikverk förekomma då och då på våra konsertprogram. Det är nu fjorton år sedan han i november, samma år som »Jolantha» blef komponerad, afled af kolera i Petersburg.

Då vi så ofta påminnas om Tschaikowsky genom bekantskapen med hans verk, så torde det intressera mången att göra en intimare sådan med den ryske tonmästaren genom att lära känna hans hem och hemlif. Dertill bjudes oss tillfälle genom en uppsats af en författarinna från Moskva, Ellen von Tideböhl, ur hvars beskrifning öfver en resa till och besök i Tschaikowskys hem vi anföra det följande.

En skön sommarmorgon begaf jag mig till Nikolaibanans (Moskva—Petersburg) station för att göra verklighet af en länge hyst tanke, den nämligen att besöka Tschaikowskys hus vid Klinn, en kretsstad i guvernementet Moskva. Omkring två timmar varade resan. På ömse sidor om banan såg man skogssträckor, leende ängar och vaggande kornfält. Här och der såg man en i grönska inbäddad herrgård, tornet af en bykyrka eller villor med grupper af glada sommargäster. Detta är alltså den väg som Tschaikowsky så ofta farit! Hvad kan han då ha tänkt och känt? Hvilka melodier ha här upprunnit hos honom?

»Station Klinn!» ljöd det för mina öron. Jag steg ur och såg mig om efter en skjutskarl, som ock snart infann sig. Det var en gammal man med godmodigt utseende, ett ärligt och solbrändt ansigte. »Ni önskar alltså besöka vår godsherres hus», frågade han vänligt, »gärna kör jag er dit; huset känner jag väl till. Med den gode herrn har jag ofta farit. Han har varit så snäll emot mig, alltid gifvit mig mer än jag begärt och drickspengar på köpet.»

Vi hade farit en sträcka, då gubben åter vände sig till mig och sade: »Nu är det flera år sedan han dog, men här har ändå ingen glömt honom. Barnen lurade på honom, när han var ute och spatserade; han hade med sig godter och silfvermynt, som han skänkte dem, han var så vänlig och kunde skratta och skämta med dem så hjärtligt.»

Fort gick det nu vidare genom staden, der det ej var mycket att se. Staden ligger högt invid floden Sestra och högst upp reser sig katedralen med sitt ansenliga klocktorn, för öfrigt såg man ett torg med salubodar och enkla, mest envånings, byggnader.

Då jag kom ut ur staden vidtog en till höger om vägen liggande park med präktiga trän. Lindarne stodo i full blom och doftade härligt. Nu höll vagnen vid porten.

»Här har vår husbonde bott»; yttrade gubben, att han var hjärtegod, veta vi alla här, men är det också sant att han är känd i hela världen för att han har skrifvit upp på notpapper så vackra sånger? Själfva tsaren skall ha lyssnat på hans sånger och sedan också belönat honom kejserligt. Så säger man här i trakten, och det måtte väl vara sant, efter som det kommer folk från när och fjärran för att bese huset där han bodde!»

»Ja, han var stor, så stor att världen aldrig skall förgäta honom», kunde jag ej låta bli att svara.

Den gamles solbrända anlete sken upp, då han fromt genmälte »Gud göre honom salig!» i det han rörde handen till korstecken.

Peter Iljitsch Tschaikowsky.

Jag drog på klocksträngen vid porten. Man hörde en hund skälla och hastiga steg närma sig; porten öppnades och en tjenares vänliga anlete visade sig.

»Önskar fruntimret bese huset? »frågade han artigt,» så står jag till er tjänst, var god och stig på, jag skall genast hämta nyckeln.» Dermed aflägsnade han sig. Jag hade kommit in på gården. Der stod huset så fridfullt och tyst, omgifvet af höga träd och blomstergrupper. Det var en envåningsbyggnad af gamla slaget med en veranda på midten af jordvåningen. Tschaikowsky bodde en trappa upp, hade endast på nedra botten sin matsal; de andra rummen der voro upplåtna till hans betjent och dennes familj. At honom, den trogne tjenaren, hade Tschaikowsky testamenterat huset. Sedan hade det inköpts af hans broder Modest. I huset var allt noggrant bibehållet alldeles så, som då Tschaikowsky lemnade det sista gången, d. 7 okt. 1893.

Vid ett träd stod en bänk på hvilken jag slog mig ned, i det jag intogs af en helig och högtidlig känsla vid minnet af allt det sköna husets herre skänkt mitt musikaliska sinne.

Men innan vi beträda hans hem må vi kasta en blick tillbaka för att förstå hvarför Tschaikowsky här slagit ned sina bopålar, hvarför han valt Klinn till sitt hemvist. — --

År 1877 hade Peter Iljitsch Tschaikowsky lemnat professuren vid Moskvakonservatoriet och sjuk till sinnet företagit en resa till utlandet. Det var året för hans olyckliga äktenskap. Han hade upplöst sitt hushåll och uppehöll sig mest i Schweitz, Italien och Paris. När han vände åter till Ryssland, vistades han som gerna sedd gäst hos besläktade familjer, hvilka dels bodde på sina gods, dels i Petersburg.

Under sommaren lefde han i syd-Ryssland på godset Brailowo, tillhörigt hans ädelmodiga gynnarinna och vän, fru von Meek, som han dock alldrig sett, hvars stämma han aldrig hört. I de bref af honom, hvilka äro upptagna i den af hans broder Modest öfver honom skrifna biografien, lära vi känna komponisten såsom människa, tänkare och diktare, skåda in i djupet af hans själs hemligheter.

Efter sju års oroligt vandringslif längtar han till eget hem och skrifver så till fru v. Meek: »Moskva 5 jan. 1885. Min hela sträfvan är nu riktad på att grunda ett eget hem, nära intill Moskva, på landet. I det ändlösa vandringslifvet finner jag ej mer någon tillfredsställelse; kosta hvad det vill — jag vill ega ett eget hem.»

I närheten af staden Klinn är det gamla herregodset Maidanowo beläget invid Sestra med vacker park. Der var ett hus att hyra, hvari Tschaikowsky inflyttade i febr. 1885. Från denna tid bodde han der. Han vexlade emellertid två gånger bostad i Maidonowo, drog ock hän till ett annat gods Frolowskoje, der han bättre kunde stå emot vinterns stormar och kyla, samt köpte slutligen ett hus nära Klinn och slog sig ned der på allvar. Denna bostad motsvarade alla hans fordringar: han njöt landtlifvets stillhet och hade i sin närhet staden med postkontor och telegrafbyrå, med läkare och apotekare, dertill järnvägsstation, som bragte honom i förbindelse med den yttre världen. Särdeles kärt var det för honom att han hade nära till Moskva, der han hade konservatoriet och sina vänner, vid hvilka han med hela sin själ var fästad.

Ur ett bref från honom till fru von Meek anföra vi följande:

Maidanowo 11 okt. 1885.

»Hvad mig beträffar så lefver jag härligt i mitt ytterst angenäma hem, så härligt, att jag dagligen mer än en gång tänker på att det fins pessimistiskt anlagda naturer som förneka möjligheten af lycka. Jag kunde tjena som lefvande exempel på oriktigheten af detta påstående, ty jag känner mig lycklig i min ensamhet, så vidt som en människa kan vara lycklig. Jag eger min frihet, mitt hem! Det har jag länge önskat mig. Det har jag nu vunnit. Nu är jag lycklig! — Att önska och begära mer vore oförnuft, otacksamhet!»

Då Tschaikowsky bytte om bostad måste möbler och allt annat noga ordnas, på samma sätt som förut. Allt detta ombesörjde hans trogne tjenare Alexei Safronoff, ty sjelf förstod han ingenting af hushållsväsende. Böcker och musikalier var det enda han sjelf tog reda på. Lyx och ståt led han icke, och så frikostig han än var mot andra, så sparsam var han mot sig sjelf. Han fröjdade sig dock som ett barn att han med sitt eget hem hade »sin silfverservis», »sitt duktyg», »sina husgeråd», »sin kock» o. s. v. Dagen hade sin bestämda ordning, från hvilken han ogerna gjorde undantag. Han gick tidigt upp, drack vid åttatiden sitt the. Derefter skref han bref, studerade engelska, läste tyska författare, såsom Spinoza, Schopenhauer, Otto Jahn (Mozart), etc., hvarvid kan dock ofta måste anlita ordboken. Sedermera gjorde han en rundtur genom parken, liksom för att samla nya krafter, hvarpå han genast satte sig till arbetet: nedskrifvandet af sina tondikter och melodier. Ingen fick nu störa honom. Alexei, hans trotjenare, var den ende som i vissa fall fick inträda till honom.

Kl. 1 spisade han middag, då Tschaikowsky gerna sände ett vänligt ord till sin kock att det eller det smakade honom godt. Härefter gjorde han, oberoende af vädret, om det ej var allt för svårt, en två timmars promenad, helst ensam. Helt öfverlemnande sig åt sina tankar och drömmerier utarbetade han inom sig sina melodier. Då och då tog han upp en notisbok ur fickan för att uppskrifva noter och skisser, hvarur sedan hans tondikter utarbetades. Stundom kunde han göra halt för att betrakta fåglarnes flykt eller myrornas arbete.

Klockan 4 drack han i hast sitt the för att sedan arbeta på sin musik till bortåt 8, då aftonmåltiden intogs. På aftonen spelade han piano, såg igenom sina partitur och afslöt dagen med några rader i sin dagbok. Han har emellertid, ledsamt nog, förstört sina dagböcker till största delen.

När Tschaikowsky hade besök af sina vänner, roade han sig gerna med litet kortspel, stundom ock med att spela fyrhändigt eller läsa högt ur någon intresserande bok. Såsom värd var han ytterst älskvärd och hjärtlig, ifall besöket var kärkommet, annars var han tyst och inbunden. Hans vänner visste af detta och väntade tåligt till dess en inbjudning från Klinn inträffade. De förstodo då hvad det betydde, nämligen att Tschaikowsky hade afslutat ett arbete och ville pausera för att vederkvicka sig. De kommo då resande, tre till fyra stycken eller också flera. Det gick då lustigt till i »eremithålan» vid Klinn. Der spelades och sjöngs, pokulerades och pratades mycket, till dess gästerna på aftonen vände åter till den tråkiga och oroliga staden Moskva.

Tschaikowsky lemnade ogerna sitt hem men måste emellanåt bekväma sig dertill, när han blef kallad ut i den stora vida världen. Hans resor till Amerika, England och andra land infalla under denna tidsperiod. När han då vände åter hem kände han ännu djupare hemmets lycka.

I sina bref prisar han då den ryska vinterns skönhet ooh sommarens härlighet med alla dess blommor.

»Jag minnes knappt», skrifver han en gång, »sådan skön sommar. Mina blommor frodas praktfullt. Jag känner att jag skulle kunnat ha blifvit en passionerad trädgårdsmästare och tröstar mig med den tanken, att jag kan blifva en sådan, när på gamla dagar min musikaliska skaparkraft är slut.»

Till sin bror skrifver han d. 19 juni 1893: Det är ganska eget att Tyrolens mäktiga naturskönheter, der jag nu ett par veckor gästat hos Sophie Menter, icke skänkt mig hälften så stort nöje, som då jag for öfver de ändlösa stepperna till järnvägsstationen. Nej, nu vet jag att mitt hemlands naturskönheter äro mitt hjärta kärare, än hvad hela Europa kan bjuda mig.»

* * *

Men jag återkommer nu till Tschaikowskys bostad. Ett skrammel af nycklar, tillbakaskjutandet af regeln, och dörren stod öppen. Genom en rymlig halfdunkel förstuga kom man trappan upp till öfre våningen. I entré-rummet såg man höga glasskåp, deri man förvarat allt som erinrade om den värderade döde tonkonstnären, skänker,

från en mängd städer och länder, af guld och silfver, bägare, vaser, hans dirigentstaf, kransar, album, portföljer med adresser, hans hatt, spatserkäpp o. s. v. På väggen hängde breda sidenband med inskriptioner, tillhörande de kransar, som sändts till hans bår. Äfven hans dödsmask var uppsatt öfver en gammal Wirth-flygel, på hvilken han gjort sina första studier i pianospelet.

Från detta rum kom man in i ett stort sådant med tre fönster, hvilket tjänade honom till hvardags- och mottagningsrum. Äfven detta ganska enkelt möbleradt. På väggarne hängde familj- och konstnärsporträtter, på bordet lågo album, musikalier och fotografier, etc. Midt i rummet stod en flygel. Vid väggarne stodo skåp med en rikedom af böcker och musikalier. På banden lästes namn af märkliga män, tyska, franska, engelska och italienska. Böckerna syntes ha varit flitigt begagnade, så att banden lossnat på en och annan. Jag tog en bok i min hand, det var Mozarts biografi af Otto Jahn, den bok, hvarom han så ofta talar i sina bref till fru von Meek. Der bredvid låg en gammal nött bok. »Min herre har hvarje morgon läst i den här boken;» förklarade tjenaren, »det var den första han tog i handen» — Det var bibeln.

I underredet af skåpet stod en rad musikalier i praktband: »Wolfgang Amadeus Mozarts verk» stod det i guldtryck på de röda banden, en skänk af hans vän, den ansedde musikförläggaren Jürgenson i Moskva. Hela december igenom 1888 hade han knappt lemnat sitt hus, sysselsatt med sin »Hamlet» och musiken till »Dornröschen. Jürgenson kände till att Tschaikowsky på julaftonen gerna ville ha en rikt utsmyckad julgran. Han uppdrog i hemlighet åt Alexei att ombestyra en sådan julgran och under densamma lägga Mozart'ska praktupplagan. Öfverraskningen lyckades fullkomligt, såsom man finner af följande bref till Jürgenson:»

Dyre vän! Så mycket hade jag att säga dig, så att det är omöjligt nedskrifva allt på papperet! Derför nöjer jag mig med att för dig uttrycka min förtjusning öfver den skönaste och praktfullaste, underbara skänk, som jag någonsin trott mig kunna få emottaga. Alexei har väl uträttat allt med den utsmyckade julgranen, och under den låg min afgud, min idol, representerad af alla sina gudomliga verk. Jag har som ett barn fröjdat mig deröfver! Tack! tack! tack!»

I nästa rum träder man in såsom i en helgedom; det är ett stort rum med fönster åt gården, hvilket på samma gång tjenade honom till sofrum och arbetsrum. Till höger när man inträder har man toalettföremål, till venster sängen, öfver hvilken hänger på väggen en oljemålning med inskriften »melankoli». Den framställer ett nattstycke med svagt månsken på en molnbetäckt himmel. En stämningsfull bild af dysterhet och enslighet. Tschaikowsky satte stort värde på den, ty den väckte hos honom känslor af vemod och tacksamhet. Målningen hade på följande sätt kommit i hans händer.

I Berlin gafs på en konsert hans »Sérénade melancholique» för violin. Följande dag fick Tschaikowsky höra en sakta klappning på sin dörr, och vid hans rop »stig in» öppnades dörren och in trädde ett enkelt klädt fruntimmer, i hvars bleka anletsdrag smärta och bekymmer stodo tecknade.

»Jag hörde i går er »Sérénade melancholique», stammade hon med darrande stämma.» Mottag här min »melankoli», jag har annars ingenting, hvarmed jag kan tacka er för er musik.»

Hon räckte honom en rulle, som hon bar i handen. Tschaikowsky såg helt förvånad ut, men den främmande såg så bedjande på honom med tårar i ögonen, att han tog emot pappersrullen. Knappt hade han gjort det så var gifvarinnan försvunnen.

Tschaikowsky gick efter henne — men hon stod ej att finna. Taflan blef honom kär och han tog den med till Klinn.

Äfven i sofrummet stodo skåp, fulla med böcker och bord med en hög partitur. I hörnet till venster vid fönstret stod ett enkelt bord af ljust trädslag med en trästol framför. Här hade Tschaikowsky arbetat, här hade uppstått melodier och musik, som gått världen rundt som en uppenbarelse af högre ordning. En portfölj låg på bordet, och deri partituret till 6:te symfonien. »Pathétique» har han sjelf med stora bokstäfver skrifvit på detsamma, hans sista stora verk*. Den 7 okt. 1893 var sista dagen han tillbragte i sitt kära hem. Violoncellisten Brandukoff och den yngre cellisten Pawlowsky voro hos honom på besök. Han kände sig fullkomligt frisk; förväntan att få sin »pathétique» uppförd för första gången hade hos honom uppväckt en glad stämning. Alla tre reste samma dag till Moskva, der Tschaikowsky fick tillfälle till flerfaldig musikalisk njutning och sammanträffande med flera af sina vänner. Från Moskva reste han vidare till Petersburg. Här anförde han en stor symfonikonsert och blef föremål för stor hyllning. Vid en supé efter konserten hade han den oförsiktigheten att släcka sin törst med vanligt Newavatten, så mycket farligare, som koleran då grasserade i Petersburg. Strax efter insjuknade han och afled d. 6 nov. Bestörtningen och sorgen häröfver blef stor i Petersburg först och främst. Hans högtidliga begrafning egde rum på kejsarens bekostnad.

* Denna symfoni, H moll, op. 74 — sista opustalet på hans verk — kunde ej inrymmas i vår förteckning öfver dem, Svensk Musiktidning 1894 n:o 1.

Peter Iljitsch Tschaikowsky föddes d. 25 april 1840 på bruket Wolkinsk i guvernementet Wiatka, östra Ryssland. Fadern, som tillhörde en adelssläkt från Polen, var egare af ett bergverk. Redan tidigt röjdes sonens musikaliska anlag och vid 5 års ålder började hans undervisning i pianospelning, men åt verkligt studium fick han ej egna sig. Han sändes helt ung till juristskolan i Petersburg för att sedan blifva ämbetsman. Musiken idkade han emellertid med passion vid sidan af sin egentlige verksamhet. Efter slutade studier blef han undersekreterare i justitieministeriet och började umgås i Petersburgs aristokratiska kretsar, der han blef en verklig salongshjälte. Genom bekantskapen med en italiensk sånglärare Piccioli blef hans håg vänd åt den italienska musiken. När fadern märkte att musiken öfvervägande tog sonen i anspråk, lät han honom taga pianolektioner för en ansedd tysk lärare i Petersburg, Kundinger. Genom denne blef han riktad åt de tyska klassikerna, af hvilka Mozart särdeles blef hans favorit. 1862 inträdde han i konservatoriet, der han fick Ant. Rubinstein till lärare. Med faderns medgifvande beslöt han nu att blifva musiker, och då denne förlorat sin förmögenhet, måste den unge Tschaikowsky genom tonkonsten skaffa sig sin utkomst. Efter att ha lemnat konservatoriet blef han 1866 af Nikolaus Rubinstein, Antons begåfvade broder, kallad till Moskva att öfvertaga en professur der vid konservatoriet. Året förut hade han debuterat som komponist med musik till Ostrowskys skådespel »Ovädret», detta samma år som han lemnade Petersburgkonservatoriet, hvarvid han erhöll pris för en kantat öfver Schillers ode »An die Freude». Vid konservatoriet i Moskva verkade han sedan i något öfver ett decennium.

Här kan icke meddelas någon förteckning öfver Tschaikowskys kompositionsverksamhet, som sträckte sig öfver flera tonkonstens områden. Nämnas må dock hans operor: »Der Woiwode» (1869), »Opritschnik» (1874) »Wakula, der Schmied», (1876) »Eugen Onegin» (1879). »Die Jungfrau von Orleans» (1881), »Mazeppa» (1882), »Tscharawitschki» (1886), »Tscharodeika» (1887), »Piquedame» (1890) och »Jolantha» (1893) samt ett lyriskt drama »Schnegorutscka» samt balletterna »Dornröschen» (1890) och »Der Nussknacker (op. 71); Vidare, utom hans 6 symfonier (Gm., Cd., Dd., Fm., Em., Hm.), af orkestermusik: 4 Suiter, »1812 Ouverture solennelle», de symfoniska dikterna »Francesca da Rimini», »Der Sturm», »Manfred» »Romeo och Julia» samt »Hamlet»; af kammarmusik: 3 stråkkvartetter, stråksextett (»Souvenir de Florence»), Pianotrion (Am) till minne af Nik. Rubinstein, en violinkonsert, 2 pianokonserter, Fantasi för piano och orkester, Capriccio för violoncell och orkester — Tschaikowskys

sånger och särdeles hans pianomusik känner den musikaliska allmänheten väl till och sätter högt i värde.

Till Grieg-biografien.

Vid nedskrifvandet af nekrologen öfver Edvard Grieg i förra numret inflöt en uppgift, som vi härmed få rätta. Der stod nämligen att Grieg i juli fick besök af en ung violinist, Percy Grainger, hvilken spelade en af Griegs sista kompositioner, norska »Slaatter». Uppgiften hade vi erhållit från en korrespondens till Aftonbladet af Annie Wall, och då vi icke förut funnit begågna misstag i hennes artiklar rörande musik, kommo vi ej att närmare granska den ifrågavarande uppgiften. Att Percy Grainger äfven skulle vara violinist måste vi nu vid närmare besinnande betvifla. Som utmärkt *pianist* har han gjort sig känd — och det kan väl ej finnas en violist och en pianist med samma för- och tillnamn. Om pianisten Percy Graingers uppträdande under våren i Köpenhamn, har denna tidning då lemnat uppgift, en sak som vid författandet af Grieg nekrologen fallit oss ur minnet.

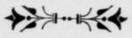

Musikbref från Utlandet.

Från Paris och London.

Juli 1907.

Massenets "Ariane". Messagers "Fortunio", etc.

Vid denna årstid, då Frankrikes metropol vimlar af resande från »all verldens länder», är det emellanåt rent af en omöjlighet att erhålla biljett till de mest »en vogue» varande föreställningarne, och måste vi följaktligen begränsa oss till några kortfattade notiser. Isynnerhet »L'opéra» (»Stora Operan»), som ock nu mot slutet af Gaillards direktörstid tyckes utveckla en lifligare verksamhet än eljest, har förmånen att alltsomoftast kunna ståta med »lapp på luckan», särskildt när den framför allt genom sin skönhet anslående unga italienska primadonnan *Lina Cavalieri* — förut varieté-sångerska — gasterat i titelpartiet af *Massenets* i en af underts senaste Romakorrespondenser behandlade opera Thaïs. Äfven för både sin lyriska och sceniska framställning har hon af Paris-kritiken rönt varma loford, naturligtvis delade med Atanaëls väl oöfverträfflige representant, teaterns »doyen» *Delmas,* hvilken der kreerat rollen. Dess sista nyhet, *La Catalane* (Kataloniskan) — tolkad af så utmärkta artister som den sistnämnde och »L'opéra's» nya stjerna *Muratóre* i bas- och tenorpartierna —, med musik af den talangfulle tonsättaren Fernand Le Borne anses skulle blifvit en ännu större »succès», derest ej libretton i fråga om dramatisk lifaktighet lemnat åtskilligt att önska; sålunda är i större delen af första akten styckets hjelte ensam inne på scenen. Wagner-repertoaren, hvilken redan i Delmas eger en öfverlägsen framställare, har betydligt vunnit på medverkan af de särskildt å förevarande område celebra konstnärerna *Félia Litvinne* och *Ernest van Dyck.*

Stor attraktion utöfvar alltjämt Massenets i höstas f. f. g. uppförda *Ariane,* ett arbete, hvilket kan sägas vara fullt värdigt Stora operans lysande traditioner såväl beträffande Catulle Mendès' med citat från Ovidius, Corneille och Racine samt filosoferande karaktäristiker af de agerande personerna inledda text som den effektfulla, af alla sin maestros bästa egenskaper kännetecknade musiken. Till framgången bidrager i väsentlig mån det ypperliga utförandet, i främsta rummet *Lucienne Bréval,* en i fråga om apparition, sång och spel rent af idealisk »tragédienne lyrique» i titelrollen, *Louise Grandjean,* en förförisk Faidra och *Lucy Arbell,* en majestätisk Perséfone* samt hrr *Muratóre* och *Bartet,* den förre en syperb Tesevs, den senare en präktig Pirótoos — dennes vapenbroder —, det relativt mindre betydande baspartiet, från början tolkadt af Delmas. Balett, med premierdansöserna *Sandnini* och *Zambelli* i spetsen, samt uppsättning voro efter vanligheten »à la hauteur» i L'académie nationale de musique», orkestern under *Paul Vidals* eminenta ledning utmärkte sig särskildt i tredje aktens delikata intermezzo.

»*Opéra-Comique*», hvilken från början af juli åtnjuter sina sedvanliga sommarferier, har gifvit Maurice Maeterlincks och Paul Dukas' fantastiska musikdrama *Ariane et Barbebleue* (Ariadne och Blåskägg) — der den geniale flamländske skaldens maka, skådespelerskan *Georgette Leblanc* gjort sin debut såsom sångerska —, hvilket emellertid blott har namnet gemensamt med Tesevs' olyckliga gemål. En frappant likhet erbjuder deremot den Massenetska operan med sistnämnda scens i säsongens elfte timma upptagna novitet, André Messagers »musikkomedi» *Fortunio,* såtillvida att i dem begge äktenskapsbrottet formligen triumferar. En dylik ur etisk synpunkt mindre tilltalande »sens moral», att icke säga »sans morale», uppväges emellertid i den senare af all den ej mindre äkta franska, skalkaktiga gratie, charmanta esprit och poetiska sentiment, som kännetecknа Alfred de Mussets lustspel »Le chandelier» (Ljusstaken)*, hvaraf detsamma utgör en bearbetning, och nämnda egenskaper utmärka jemväl partituret, hvilket afgjordt är sin upphofsmans hittills mest lyckade verk. Särskildt må framhållas det verkligt »con amore» komponerade titelpartiet med Fortunios i sin rörande naivitet så ljufva romanser, ypperligt karaktäriserande denne Chérubinnatur. Det största loford man gerna kan skänka återgifvandet är, att rollerna tyckas rent af skrifna för sina resp. innehafvare, alltifrån teaterns »doyen» *Fugère*-notarien »maître» André, den duperade äkta mannen, till hrr *Dufranne*-Clavaroche och *Fernand Francell*-Fortunio — en helt ung, men synnerligen lofvande »ténor léger»** —, icke förglömmandes den intagande fru *Marguerite Giraud-Carré* i Jacquelines parti. Direktör *Albert Carrés* kända talang hade framför allt tillfälle att komma till sin rätt i den utsökt täcka trädgårdsscenen. De första föreställningarne dirigerades af tonsättaren själf, utsedd till Stora operans chef på grund af hans vid regien af »Coventgarden» i London ådagalagda förtjenster.

Den åtminstone för främlingar väl föga bekanta »*Trianon lyrique*» förut »Théâtre Victor Hugo» —, en »populär» operateater med ett mindre offentligt understöd, belägen uppe vid boulevard de Rochechouart, bjuder på af öfriga lyriska scener ej representerade operor. Vi åhörde Adams städse behagliga *Si j'étais roi* (»Konung för en dag»), der man trots en i det hela soignerad exekution, tillfredsställande moderata anspråk, saknade framför allt vår Ödmanns så anslående Zéforis och Lundquists jovialiske Mossul, hvars parisiske tolk i stället utmärkte sig genom ungdomlig »schwung» beträffande figur, sång och spel.

Förhindrade att närvara vid den utomordentliga föreställning — naturligtvis ej publik — af Rossinis *Barberaren i Sevilla,* hvilken egde rum vid invigningen af en lyxuös liten teater, som den illustre polske tenoristen *Jean de Rezské* låtit inreda i sin högeleganta villa utanför Paris, må vi endast omnämna, att

---

* I sin behandling af den forngrekiska Ariadne-sagan låter diktaren den ädla furstinnan för att af Hades' drottning utverka, det denna medgifver, att hennes syster Faidra, som sjelf beröfvat sig lifvet, får återvända till jorden, likt Orfeus nedstiga till Tartaros.

* Titeln härleder sig deraf, att Jacqueline, den otrogna, af ungdomsfägring strålande hustrun, på inrådan af sin älskare, kapten Clavaroche för att tjenstgöra såsom »chandelier» eller afledare för sin ålderstigne makes misstankar till sin uppvaktande kavaljer utser den yngste af dennes skrifvare den blyge och veke Fortúnio, hvilken emellertid snart på allvar upptändes af kärlek till den förstnämnda, som själf till sist besvarar hans känslor och affärdar sin förre tillbedjare.

** Det torde vara något nästan enastående att som han på mindre än ett års tid vid »Opéra-Comique», hans första scen, redan gifvit vackra tolkningar af så betydande uppgifter som Almaviva, Wilhelm Meister, Vincent i Gounods »Mireille», Octave i Dalcrozes »Bonhomme jadis» och slutligen titelrollen i Messagers »Fortunio» — de båda sistnämnda »créations», hvaraf isynnerhet den senare, hans hittills bästa parti, högligen lyckad.

värden själf, numera hvilande på sina lagrar efter att varit «L'opéras» förnämsta stjerna, medverkade i Almavivas parti och friherrinnan *Adelina Patti-Cederström* i sin gamla glansroll Rosina. Deremot öfvervoro vi en storartad konsert i Trocadéro-palatset till förmån för *Jean Lassalle*, hvars en gång så imposanta barytonstämma, den yppersta vid sistnämnda scen, efter en långvarig sjukdom här klingade något matt. På senare tid har han uteslutande egnat sin öfverlägsna sångkonst åt undervisning af Paris-konservatoriets lärjungar och enskilda elever. Förutom af *Félia Litvinne*, som med harpackompagnemang af en för sin ålder ovanligt försigkommen gosse magnifikt föredrog »Saphos» stanzer ur Gounods opera, biträddes han i kostymscener ur »Mästersångarne» m. fl. musikdramer af Delmas — en synnerligen präktig Hans Sachs — och andra f. d. kolleger från »L'académie nationale, jemväl af ballettens koryfféer i charmanta roccocodanser samt af åtskilliga framstående artister från »Opéra Comique» och »Comédie Française». En särdeles angenäm öfverraskning bereddes auditoriet genom några nummer utöfver programmet, hvari en österrikisk primadonna, *Selma Kurz*, efter att kort förut slagit lifligt an på parisarne vid en konsert å »L'opéra» i och för samlandet af en fond till ett Beethovenmonument i Frankrikes hufvudstad, gjorde formlig furor med sin perfekta koloratursång.

*

Från *Londons* musikhorizont är denna gång föga att förmäla. Att *Coventgarden*-teatern ånyo har en glänsande säsong, som i år pågått ända till slutet af juli, faller af sig sjelf. Förra halfparten upptog förnämligast lyrisk-dramatiska arbeten af germanskt ursprung, tolkade af tyska konstnärer, den senare uteslutande äldre och nyare italienska operor med artister företrädesvis från »il bel canto's» hemland, af tenorer *Carúso*, *Bonci* och *Bassi*, barytonisten *Sammarco* samt å damsidan i främsta rummet *Rina Giacchetti*, dessutom fru *Melba* samt fröknar *Destinn* och *Kurz* från hofoperorna i Berlin och Wien. Vid sidan af Bonci hade den sistnämnda såsom *Lucia* i Donizettis bravur-verk, hvarest hon med framgång rivaliserar med sjelfva Melba i en af dennas paradroller och i dramatiskt hänseende öfverträffar den för öfrigt nu i fråga om rösten något passerade »australiska näktergalen», det bästa tillfälle att på scenen bekräfta sitt renommé af en första rangens koloratursångerska. Något nytt har ej presterats, om man ej vill räkna Catalánis *Loreley**, hvilken nu sent omsider gjort sin apparition i England, och Giordános *Andrea Chénier* som f. f. g. gifvits å »Coventgarden», men ej slog vidare an; dess musik nagelfares skarpt af kritiken, hvaremot Carúso förklaras i titelpartiet ega sin allra mest lyckade uppgift.

Det engelska operaföretaget å »*Lyric*», med inhemska krafter samt en väl vald och omvexlande reportoar af operor, utförda å nationalspråket — i motsats till den rent internationella kgl. operan, der endast sjunges å tyska, italienska eller franska — vinner alltmera publikens och pressens erkännande. Å »*Savoy*» pågår en hel serie Sullivans-operetter, dock med undantag af den bästa »Mikadon», medan »*Daly's*» erhållit en ny magnet i Léhars *The merry widow* (»Den glada änkan») och *Prince of Wales'*-teaterns senaste musikkomedi- produkt, *Miss Hook of Holland* med text och »jingles and tunes» af en britisk autor med det celebra flamländska namnet Paul Rubens, beträffande burleskhet har alla önskliga förutsättningar att slå an å John Bulls landsmän.

Anteros.

P. S.

Af helt annan art, hafva jemväl de s. k. »pageants», historiska »friluft»-skådespel med präktiga bilder — ännu mera anslående tack vare musik af väl träffad tidsfärg till deri inlagda solosånger, körer, danser, etc. — från *St. Albans'* och *Bury St. Edmunds'* förgångna sekel, hvarunder i Englands historia betydande händelser timat i dessa urgamla, små katedralstäder, utöfvat stor dragningskraft. Den förra, belägen helt nära London, har att uppvisa den äldsta genom dokument bevisliga tilldragelse å »Albions ö», mötet mellan Cæsar och den britiske fältherren Cassivelaunus år 54 f. Kr. å platsen för det romerska Verulamium, hvars antika murar delvis ännu finnas i behåll. Antalet af de uppträdande uppgick här till ej mindre än 2,000 personer.*

Lagen och konsten.

Den polisförordning, som ålagt innehafvarne af hufvudstadens restauranter att stänga dessa kl. 12 på aftonen, kommer troligen att för teatrarna och sålunda äfven för konsten ha en menlig inverkan genom minskade teaterbesök, då antagligen teatrarna här icke lära kunna börja sina föreställningar tidigare än nu är fallet. Särskildt gäller detta operan, der föreställningarna ofta icke sluta förr än efter kl. 11 och de stora Wagnerdramerna ej förr än $^1/_2$12. Det är icke underligt, att personer, som så länge haft en estetisk, och kanske äfven tröttande njutning, behöfva och vilja derefter njuta en materiel. Erfarenheten visar att detta med 12 stängningen blir omöjligt för många, ty på en restaurang får man ofta länge vänta innan man får plats, och, då detta lyckats, sedan att bli serverad, och att efter supén intaga förfriskningar inne på restaurangens kafé blir absolut omöjligt. Operaföreställningar med sviter af sådant tvång kommer säkert mången att försaka.

Förordningen lär grunda sig på en befintlig lag, som väl vederbörande ega rätt att beifra. Men då denna icke är af i går, undras om polisen sjelf varit laglydig, som ej tillämpat den förr än just nu, och någon särskild anledning genom timade oordentligheter af gäster på våra restauranger mellan 12 och 1 ha icke förtports. Stängningen kl. 1 är deremot i sin ordning. Många exempel finnas för öfrigt derpå, att föråldrade eller olämpliga lagar icke tillämpas till dess de hinna reformeras. »Summum jus, summa injuria», heter det ju. Den nu i fråga varande förordningen erkänner vederbörande sjelfva ha tillkommit på grund af nykterhetssträfvarnas fordringar. Deras sträfvan är ju ganska god och loflig när den riktas åt det håll, der superi och onykterhet vållar skada och för samhället störande oordningar, men den får icke följa jesuitmoralen »ändamålet helgar medlet» och lägga band på ordentliga menniskors frihet i fråga om förtäring och tidsbruk. Den nya förordningen i fråga är hvarken lämplig eller hedrande för en hufvudstad, der en mängd resande, de flesta boende på hotell utan restaurang, måste intaga sina måltider på allmänna restauranger, der de ock kunna sammanträffa med vänner och bekanta. Också lär en här nu sig uppehållande tysk professor ha kallat förordningen »barbarisk». Och för öfrigt — är det så farligt att en person, som icke brukar öfverlasta sig, mellan kl. 12 och 1 förtär en spritdryck, om det smakar honom? Ännu finns ju ingen lag som förbjuder förtärandet af en sådan. Det ligger ett falsarium i benämningen »rusdryck», ty en spritdryck är en rusdryck endast för den som berusar sig deraf. Man kallar ej mjölk för en giftdryck, derför att den kan medföra tyfus- och tuberkulosgift. I det fall är mjölk mera direkt dödande och skadlig än ett oskyldigt glas öl, som kan ersätta en kanske dålig och dyrare soppa, samt smakar mången bättre. I vår tid, som säges vara så frisinnad, tycks man sträfva att inskränka förnuftig frihet och »klappa

* Se undertis korrespondens till Sv. Musiktidn. 1906, n:o 10.

* Följande anmärkningsvärda tryckfel i Anteros' musikbref, Sv. M. T. n:o 12, föranledda hufvudsakligen af otydlighet i manuskriptet, rättas härmed på förf:s begäran. Sid. 90, sp 2, r. 8 ndfr. står: Nationale, läs: Nazionale; sp. 3, r. 6 uppf. står: Laveri, läs: Paveri; r. 8 uppf. står: Emiliane, läs: Emiliani; 3, r. 8 ndfr. tillägges efter ordet dokumenterade, ordet sig; sid. 91, sp. 1, r. 22 uppfr. står: Kansler, läs: Kanzler; r. 4 ndfr. står: Tamberlich, läs: Tamberlick; r. 27 ndfr. står: Othello, uvertyr, läs: Othello uvertyr; r. 36 ndfr. står: storortade, läs: storartade; sp. 2, r. 18 ndfr. står: hofnatur, läs: bofnatur.

det svarta barnet, så att man förglömmer det hvita».

Man kunde tycka att ämnet icke tillhör en tidning som denna, men äfven en sådan kan principielt yttra sig om förhållanden, som icke äro utan inflytande på den konst, som den representerar.

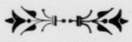

Från scenen och konsertsalen.

Kungl. teatern

Sept. 16, 26 Wagner *Lohengrin.*
17, 21, 22 kl. 1.30. *Konserter* till firande af Edvard Griegs minne.
18 Bizet: *Carmen.*
19 Mascagni: *På Sicilien* (Santuzza, Lola: frkn. Walleni, Lindegren; Toriddo: hr Nyblom; Leoncavallo: *Pajazzo.*
20 Thomas: *Mignon* (Mignon: fru Oscár)
22 kl. 7.30 Tschaikowsky: *Eugen Onegin.*
23 Auber: *Fra Diavolo.*
25, 29 Gounod: *Romeo och Julia* (Julia, Gertrud: fruar Oscár, Mandahl; Stefano: fru Bartels, frk Lindegren; Romeo: hr Stockman; pater Lorenzo; hrr Svedelius, Sellergren; Capulet, Mercutio, prins Paris, Tybalt: hrr Wallgren, Oscar, Arrhenius, Schweback).
27 Verdi: *Den vilseförda.*
28 Halévy: *Judinnan.*
30 Mozart: *Don Juan.*
Okt. 2 Puccini: Tosca.

Oscarsteatern.

Sept. 16—Okt. 2 Lehár *Den glada änkan.* (22 sept. 150:de gång.)

Musikal. akademien.

Sept. 25, 28, Okt. 1. *Konserter* af dr. Ludvig Wüllner. Akompanjatör: hr Coonraad van Bos.

Några märkligare operaföreställningar har man icke ännu att relatera. Endast en personel nyhet är värd omnämnande, nämligen herr David Stockmans som Romeo i Gounods »Romeo och Julia». Vi ha förut nämnt om sångarens lyckade debuter under förra speláret, hvilka medförde engament. Hans utförande af Romeos parti kan äfven erkännas såsom godt i det hela taget. Om man än i partiet saknar hr Ödmanns klangfulla stämma, så visar sig hr Stockman särdeles i höjdtonerna detsamma vuxen; mellantonerna och det lägre registret har ej samma kraft och charme, hvartill kommer att textuttalet kunde vara vackrare. Spelet var äfven mestadels acceptabelt. Stundom inträffande stel och kall orörlighet hos en primo amoroso i kärleksscener torde böra skrifvas på regiens räkning och gäller ej blott nybörjarn. Herr Wallgren är en värdig efterträdare, äfven på röstens vägnar, till hr Lundquist såsom Capulet. Fru Oscár är briljant som Julia och i hennes man har Mercutio en ypperlig representant.

Till hedrande af Edvard Griegs minne föranstaltade operastyrelsen ett par veckor efter hans frånfälle en konsert med program af endast hans kompositioner. Emedan konsertens slutnummer utgjordes af ett verk på större manskör var orkestern placerad i scenens bakgrund som var prydd med tonsättarens bystbild, omgifven af växtgrupper. Konserten inleddes med en prolog af Daniel Fallström, med god och kraftfull deklamation framförd af herr Forsell. Den vackra dikten följer här.

I denna värld, där striden står så hård —
en kamp om bröd, om guld, om kungariken —
där blommar dock en härlig rosengård —
en drömvärlds skönhet lyser ur musiken.
Liksom ett kloster, ibland klippor gömdt,
du kan fly dit till hvalfvens svala skugga
och höra allt, hvad djupast du har drömt,
i toners pärlregn genom tystnan dugga.
Den storm, som rasar i ditt inre bröst,
till ro den söfs af skönheten där inne,
och evigheten talar med den röst,
som ifrån Edens lunder är ett minne.
O, toner, barn af ljus och harmoni,
åt sorgen lånaden I glömskans vingar,
och slafven krossar bojan och är fri —
är fri i drömmen, medan sången klingar:
Till läkedom för hjärtats bittra sår
musiken skänktes från en värld där oppe,
hvars återglans är jordelifvets vår
och prismats färger uti daggens droppe.
Till detta underland oss Grieg har fört.
tills som ett barn han trött af leken somnat,
tills mästarhanden, hvilken hjärtan rört,
har på tangenterna för alltid domnat.
Natur! — det var den starka ton som sprang
utur hans visors silfverklara flöden,
och hans romansers underbara klang
den sjunger nästan högre efter döden.
Var Ibsen trollkarln med de djupa ord,
var Edvard Grieg en trollkarl uti toner;
hans stråkdrag sträckte sig från fjäll till fjord,
från jökelns ned till hafvets regioner.
Hans lands natur — dess ljusa sommarglans,
dess stjärnenatt med snö, som evig glänser —
mor Åses död, Anitras vilda dans —
se där ett trolland utan några gränser!
Och sagans alla väsen växte fram
utur hans toner, trotsiga och ljufva.
En skogsfru skymtar bakom björkens stam,
och tomten hälsar med sin röda lufva.
Rik var han! — lika rik ännu han är,
fast döden blekt den ädle diktarns panna:
hans sånger vinden öfver världen bär,
och vinden — den kan icke döden stanna.
Den hviskar mästarns namn i furans sus,
och forsen sjunger det och gröna fjorden
och Vallhallsridten i sitt nordanbrus
för det på stormens vingar öfver jorden.

Efter prologen upptog programmet: 1 »I höst», konsertuvertyr: 2 sånger m. ork., »Den bjergtekne» »En svane» och med piano: »Udfarten», »Ragnhild» (hr Forsell); 3 Orkestersuite N:r 1 ur »Peer Gynt» (Morgonstämning, Åses död, Anitras dans, I bergakungens sal); 4. Ur »Sigurd Jorsalafar» (I kungshallen, Borghilds dröm, Hyllningsmarsch) för ork.; 5 sånger: Solveigs vuggevise», »Solveigs sang» m. ork. (fru Schjerven); 6 »Landkjending» för baryton, (hr Wallgren) manskör och orkester. Den stora kören till detta nummer utgjordes mest af amatörer, tillhörande våra större musiksällskap. Kapellm. Järnefelt dirigerade konserten, hvilken visade sådan dragningskraft, att ännu en Griegkonsert gafs d. 21 sept. och en matiné, söndagen d. 22. Båda dessa konserter började och slutade med prologen och »Landkjending. Den första af dem hade vidare på programmet: 1 Hyllningsmarsch ur »Sigurd Jorsalafar»; 2. Tre melodier för stråkorkester (Hjärtesår, Det första mötet, Våren); 3 sånger m. ork. (»Fra Monte Pincio», Henrik Wergeland», »En svane») samt »Den store hvide Flok» för solo med mindre manskör (hr Forsell); 4 Orkestersuite n:r 2 ur »Peer Gynt» (Ingrids Klage, Arabisk dans, Peer Gynts Hjemfart, Solveigs sang); 5 Sånger m. piano (»Med en vandlilie», »Modersorg». »Fola Blakken», »Forårsregn», sjunga af fru Dagmar Möller). Matinéprogrammet upptog: uvertyren »I höst», »Den Bjergtekne», »Henrik Wergeland» »En svane», m. ork.: (hr Forsell), orkestersuite n:r 1 ur »Peer Gynt», »I kungshallen» och sånger (Vaaren», »Aftonstämning», »En vandring i skoven») sjungna af frök. Davida Hesse.

Ludvig Wüllner gjorde vid sin första konsert här samma lycka som i Köpenhamn. Här gällde det icke någon reklam utan förtjänsten hos sångaren, som med sin mästerligt uttryksfulla dramatiskt målande sång ovillkorligen framkallade entusiasm hos publiken. Rösten, en tenorbaryton, eger ej någon synnerlig klangskönhet men besitter tillräcklig styrka, äfven i höjden, och böjlighet för att kunna nästan fullkomligt lyda sångarens intentioner, hvars uttalande af sitt tyska modersmål äfven är ovanligt smakfullt utan breda diftonger och skarpa konsonantljud. Med korslagda händer och utan större rörlighet föredrager den gråhårige konstnären sina sånger, hvilkas innebörd dock till någon del återspeglas af mimik och åtbörder. Det mästerliga föredraget understöddes af pianisten von Bos med utmärkt ackkompanjemang. Program med tryckt text underlättade mycket uppfattningen af de tyska sångerna, hvilka här må anföras helst då det gäller en så märklig sångartists prestationer.

Första konsertens program upptog: 1. Fr. Schubert: Der Wanderer, Du

liebst mich nicht, Erlkönig, Die Taubenpost, Die Forelle, Alinde, Eifersucht und Stolz, Das Lied im Grünen, Der Musensohn; af Joh. Brahms: Auf dem Kirchhofe, Verrat; Hugo Wolf: Der Musikant, Verschwiegene Liebe, Der Gärtner; Rich. Strauss: Das Lied des Steinklopfers, Cäcilie; Rob. Schumann: Mit Myrthen und Rosen, Der Soldat, Waldesgespräch och Die bieden Grenadiere. — På 2:dra konserten sjöngs, af Fr. Schubert: Der Wegweiser, Gefrorene Thränen, Der Lindenbaum, Frühlingstraum, Muth, Das Wirtshaus, Der Leiermann (alla ur W. Müllers »Die Winterreise») af Loewe: Archibald Douglas; Hugo Wolf: Auch Kleine Dinge, Ein Ständchen, (båda ur »Italienisches Liederbuch»), Wen du zu den Blumen, Auf dem grünen Balkon (båda ur »Spanisches Liederbuch), Der Tambour, Der Rattenfänger och Epiphanias (Goethe); Joh. Brahms; Vier ernste Gesänge (op. 121, biblisk text), hans sista komposition. — 3:dje konserten hade följande program: Fr. Schubert: Nachtstück, Der Doppelgänger, Prometheus; R. Schumann, Der Page, Zwei veretianische Liedchen, Der Sandman, Frühlingsfahrt, Aufträge, Frühlingsnach; R. Strauss: Morgen, Sehnsucht, Der Arbeitsmann, Befreit, Das Lied des Steinklopfers, Cäcilie; Max Schillings: Das Hexenlied, med beledsagande musik.

Efter dessa till tre bestämda konserter, de senaste för fullsatt salong, komma ännu ett par andra för hvilka vi sedermera få redogöra. Publikens intensiva bifall vid dessa konserter föranledde sångaren att efter de särskilda afdelningarne upprepade gånger framträda och mottaga åhörarnes tacksamhet. Äfven ett och annat extranummer och da capo framkallades af det ihållande bifallet. Att karakterisera utförandet af de särskilda sångerna skulle nu här taga för stort utrymme.

Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten.

Kgl. teatern. Säsongens symfonikonserter komma att ega rum den 12 oktober, 16 november, 15 februari, 14 mars samt som vanligt, påskdagen. Programmen upptaga följande kompositioner: å den 1:a konserten Tschaikowsky (Symphonie pathétique), Berwald, Svendsen, Peterson-Berger och Rimsky-Korsakow (ett synnerligen pikant Capriccio espagnole); å 2:a konserten Sibelius, hvars symfoni nr 3 då för första gången kommer till utförande, Strauss (Don Juan), Liszt och Max Bruch (violinkonsert); å 3:e konserten Mozart, Haydn (konsert för violoncell), Schubert och Weber; å 4:e konserten endast Beethoven med Leonora-uvertyren nr 3, pianokonsert Ess-dur samt Nionde symfonien. Dessa konserter dirigeras af kapellmästaren Armas Järnfelt, möjligen en af hofkapellm. Nordqvist. Som solister komma att uppträda pianisten frök. Tora Hwass och violinisten frök. Sigrid Lindberg samt hr Forsell och violoncellisten Bror Pettersson.

Abonnemang till samma pris som de senaste två åren anordnas jämväl nu, omfattande antingen de fyra första konserterna eller samtliga fem.

Svensk Folkvisafton gifves onsdagen d. 9 okt. i Vetenskapakademien af frk. Elsa Stenhammar. Visorna utföras solo, i vexelsång samt af en liten damkör. Sådana af frk. Stenhammar i Göteborg gifna visaftnar med dekorationer och damerna i nationaldräkter ha der väckt stort bifall.

Populärkonserterna, arrangerade af hr Axel Hansson, ta åter sin början med denna månad i Vetenskapsakademiens hörsal. Vid första konserten medverka operasångerskan frök. Nanny Larsén, frök. Astrid Berwald, hr Torsten Lennartson och direktör Patrik Vretblad.

Ernst von Dohnanyi, den berömde pianisten och kompositören, hitväntas för att konsertera i denna månad.

Till lärare i instrumentalmusik har öfverstyrelsen för hufvudstadens folkskolor förodnat: i Jakob musikdirektör V. Rosendahl, i Adolf Fredrik musikdirektör J. V. Holger och i Engelbrekt musikdirektör Hugo Isacson.

Musikaliska akademien hade den 26 sept. ord. månadssammanträde. Revisionsberättelsen för år 1906 föredrogs och förvaltningsutskottet beviljades ansvarsfrihet för det gångna årets förvaltning. Vidare föredrogs inkomna reseberättelser från stipendiaterna Einar Skagerberg och John Husberg.

På grund af framställning från inbjudarna till Första svenska musikfesten 1906 beslöt akademien att i sitt bibliotek förvara musikfestens handlingar samt att till förvaltning mottaga behållningen af nämnda fest, 3,707 kr. 38 öre, för att tillhandahållas en andra svensk musikfest i Stockholm, som kunde komma att anordnas närmast efter samma plan, som den första svenska musikfesten 1906.

Slutligen anmäldes gåfvor till akademiens bibliotek från fru Julia Bagge, kammarmusikus Emil Sundqvist och musikförläggare K. Bässler i Zwickau.

Upsala. Dir. mus. Ivar Hedenblad har efter docenten Kallstenius blifvit vald till anförare för Allmänna sången.

Från våra grannland.

Helsingfors. Sept. 14—30. På teatrarna har en och annan gång förekommit pjeser med musik nämligen på Svenska teatern (Folkteatertruppen) »Stockflötarne», på Finska »Tukkijoella», hvarjemte Lilla teatern (ny?) uppfört »Nerkingarne». — Filharmoniska sällskapet har d. 22 sept. gifvit sin första folkkonsert för säsongen och sin andra den 29 d:s. D. 16 konserterade i universitetssalen en sångerska Gerda Lind med biträde af pianisten O. Merikanto. Hennes program upptog arior ur »Enleveringen» och »Barberaren» samt sånger af R. Strauss, Brahms, Melartin och Järnefelt. D. 19 gaf pianisten fru Sigrid Schneevoigt konsert, utförande Bach-Tausigs »Toccata och Fuga», sonat af Brahms samt saker af Chopin, Rachmaninoff, Liszt och Wagner-Brassin. Jean Sibelius lät på två konserter, d. 25 och 27 sept. höra egna kompositioner, nämligen »Pohjolas dotter», 3:e symfonien och musik till »Belsazars gästabud». D. 22 firades Griegs minne af paret Ekman. Dess konsert inleddes af violinsonaten op. 13, hvarefter fru Ida Ekman sjöng flere af Griegs sånger. En sångerska Hanna Granfelt gaf konsert d. 23 sept., biträdd af hr Merikanto och sjöng jämte arior af Massenet och Messager sånger af flere finska tonsättare. Sven Scholander har d. 24 och 29 sept. gifvit »visaftnar» för fullt hus och blifvit mycket firad. Helsingfors' Musikinstitut gaf sin första abonnerade musikafton den sista september.

Kristiania. Sept. 15—30. Nationalteatern har under senare hälften af september af pjäser med musik uppfört »Peer Gynt» och »Fossegrimen». D. 22 gafs å teatern en repris af Grieg-konserten och söndagen derpå en folk-konsert. Centralteatern har fortfarande uppfört »Muhammeds paradis» samt äfven gifvit »Surcouf». Konsert gafs d. 17 af konsertduon Mudocci-Edwards, biträdda af sångerskan Sigrid Malmberg; d. 19 gaf fru Cally Monrad en välgörenhetskonsert med biträde af pianisten Eyvind Alnæs.

Köpenhamn. Sept. 14—30. Kgl. teatern har denna tid af pjeser med musik haft på spelistan »Elverhöj», »Regementets dotter», »Faust», »Eventyr på fotresan» »Sven Dyrings hus» jemte baletterna »Napoli» och »Ventana» samt uppfört för första gången Massenets »Werther» med följande hufvudsakliga rollbesättning: Werther: hr Herold, Charlotte: fru Ulrich, Sophie fru Frederiksen, fogden: hr Hoeberg. Schmidt: hr Agerholm. Ch. Kjerulf i »Politiken» finner operan »icke starkt intresserande» men innehållande flere fina musikaliska detaljer. — Af konserter denna tid ha endast förekommit Wüllners d. 16 och 23 sept. samt d. 30 konsert af en pianist Beata Novi.

Svensk Musiktidning.

Nordiskt Musikblad. — **27:de** årgången, — *för hvarje musikaliskt hem* — *utgifves 1907 efter samma plan som förut, innehållande* ***populär läsning i Musikaliska ämnen, porträtter*** *med* ***biografier*** *etc. Tidningen utkommer två gånger i månaden (utom juli—aug.). Pris* ***5 kronor*** *pr år, lösnummer 25 öre. Prenumeration sker här å* ***Expeditionen, Kammakaregatan 6, 1 tr. öfv. gården,*** *i* ***bok- och musikhandeln,*** *å posten och tidningskontor.* ***1 landsorten*** *bäst å* ***posten.***

Obs.! *Nyttan af en musiktidning för musikbildningen i hemmet torde ej kunna bestridas. Framför dagliga tidningar eger en sådan fördelen att den förvaras och bildar, så att säga, en musikhistorisk uppslagsbok. Rätta platsen för utgifvandet af en musiktidning är hufvudstaden, där musiklifvet är högst och rikast utveckladt. Svensk Musiktidning meddelar ock en kontinuerlig redogörelse för musiklifvet i vår hufvudstad, i landsorten samt i Finlands, Norges och Danmarks hufvudstäder etc., biografier med fina porträtt, instruktiva artiklar, följetonger m. m.*

OBS. Porträtt med biografier i ***N:o 1: Anton Andersen — Mark Hambourg — Dettmar Dressel; N:o 2: Minnie Tracey — Mary Olson; N:o 3: Lady Hallé; — N:o 4: Eugen d'Albert; N:o 5: Jacquet Thibaud — Lucien Wurmser; N:o 6: C. Joh. Lindberg — Julius Ruthström; N:o 7: Sigrid Lindberg — Systrarne Svärdström; N:o 8: Ellen Gulbranson (Brynhilda) — Jeanette Jacobsson.***

OBS. Äldre årgångar

af denna tidning, med eller utan musikbilaga, erhållas till nedsatt pris endast kontant å expeditionen.

J. G. Malmsjö
PIANINON
FLYGLAR
Göteborg.

Kurs i plastik samt undervisning i sång

efter den italienska sångmetoden i förening med **instuderande af roler,** med särskildt afseende fäst vid frasering och diktion, meddelas af

SIGNE HEBBE,
Linnégatan 78, Stockholm.

Resp. Prenumeranter

å **Sv. Musiktidning,** hvilka vid flyttningstid byta om bostad, anmodas att med första uppgifva nya adressen, pr brefkort eller telefon.

Högaktningsfullt
Redaktionen.

För Porträttsamlare!

Fina Sköntrycks-exemplar af Svensk Musiktidning, flera årgångar, säljas billigt å tidningens expedition.

PIANOLEKTIONER

efter bästa metod, ledande till god teknisk och verkligt musikalisk utbildning, meddelas af undertecknad till moderat pris. Anmälan kan äfven ske skriftligen. Mottagning kl. 9—10 f. m. och 3—4 e. m. Tel. Brunkeberg 14 97.

Kammakaregatan 6, I tr öfv. gården.
Frans J. Huss.

I bok- och musikhandeln finnes att tillgå

Schumann-Album

med porträtt af

Robert Schumann.

Pris kr. 1: 25.

Innehåll:

Pianostycken: ***Inträde i skogen — Jägaren på lur — Fughetta — Småstycke — Fantasi-Dans*** samt Sång: ***Folkvisa*** med svensk och tysk text.

I Musik- och Bokhandeln:

Populär

Piano-Skola

med

Klaviatur-Tabell

för noternas snabba inlärande.

Ny lättfattlig undervisningsmetod för barn, öfversatt och bearbetad efter

Prof. H. von Bocklet.

Häft. 3 kr., i pappband 3:50, clothband 4 kr.

»Enkel, praktisk och fullt systematisk, gående i lagom hastighet och utan hopp från det lättare till det svårare. Torde vara den bästa pianoskola vi hittills haft i Sverige. En ytterligare förtjänst hos det verkligen vackra arbetet är att bearbetaren förmått göra det så alltigenom svenskt som det värkligen är».

(Gotlands Allehanda)

Elkan & Schildknechts Musikhandel
28 Drottninggatan 28.

Ludwig van Beethoven

vackert porträtt å kartong, finnes i bok- och musikhandeln å **50 öre.**

Svensk Musiktidnings Expedition.

Pianomagasin.

Svenska Pianinos: Största lager från J. G. Malmsjö, Kongl. Hofleverantör, S. Andersson, Bergqvist & Nilsson, I. P. Löfberg & C:o, Stavenow & C:o m. fl.

Utländska Pianinos: från G. Schwechten, Steinweg Nachf. och Uebel & Lechleiter.

Flyglar: från J. G. Malmsjö, Steinweg Nachf. m. fl — **Orglar:** från Mason & Hamlins verldsberömda firma.

Begagnade instrument tagas i utbyte.

Gust. Petterson & C:o,
13 Malmskilnadsgatan 13, Stockholm.

Fröken Hedvig Svenson

återtager sina lektioner i **Piano** och **Harmonilära** från månd. den 16 September. Billigare pris för mindre försigkomna. Träffas tillsvidare ons.d. och lörd. kl. 2—3 e. m.

Sturegatan 56, 3 tr. Allm. Tel. 204 40

INNEHÅLL:

Tschaikowskys hem. Ett besök i hans bostad nära Klinn (med porträtt af Peter Iljitsch Tschaikowsky). — Till Grieg-biografien. — Musikbref från utlandet. Från Paris och London af Anteros. — Lagen och konsten. — Från scenen och konsertsalen. — Musiknotiser från hufvudstaden och landsorten samt från våra grannland. — Annonser.

Gustafson & Påhlsons Boktryckeri, Stockholm 1907.